

Motion till riksdagen 2022/23:725

av Robert Hannah (L)

Utomrättsliga kvinnoförnedrande eller hedersrelaterade rättegångar och avtal

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett förbud av utomrättsliga kvinnoförnedrande eller hedersrelaterade rättegångar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga pojkars utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

”Så går det i vår familj när man är otrogen, vi lägger dig i graven, inte bara män”, hördes en av två mordmisstänkta söner säga i ett filmklipp som lades ut på sociala medier strax efter att deras mamma mördats.

Många förstår inte hur två killar kan köra över sin egen mamma. Det är för att det fortfarande saknas förståelse för det sammanhang som barn och unga i hederskulturer tvingas att växa upp i. Det saknas även insikt om hur sammanhanget påverkar den enskilda individen, framförallt för pojkar och unga män. Dessutom saknar utsatta förtroende för att samhället kan ge det stöd och skydd som de har rätt till.

Det behövs bättre kunskap om killars utsatthet och dubbla roller i en hederskontext. Redan från barnsben cementerar föräldrar strikta könsnormer och könssegregation. Pojkar ska inte visa känslor som ledsenhet. Det finns däremot en acceptans för att de är våldsamma och gör andra ledsna. De faller offer för tvångsäktenskap och kusin-äktenskap. Men ännu vanligare är kraven de har på sig att kontrollera och straffa sina systrar och kvinnliga släktingar om de bryter mot familjens regel och normsystem. Kontrollen handlar om att garantera den ogifta flickans oskuld och den gifta kvinnans sex- och samliv.

Fadime Sahindal belyste frågan i Sveriges riksdag innan hon mördades av sin egen pappa:

Min lillebror fick till uppgift att ta livet av mig. Varför just han blev utvald var naturligt, han var omyndig och riskerade inte att dra på sig något högre straff. Dessutom var det hans uppgift, som ende son i familjen, att se till att hans systrar höll sig inom kulturens ramar.

Sönerna i det uppmärksammade fallet körde på mamman för att hon hittat en ny kärlek. Innan mordet hade skadestånd betalats ut till pappans släkt i en romsk rättegång (romanikris) av en annan man som den mördade mamman träffat. Hederskulturen kuvar allt som heter frihet, respekt, kärlek och lycka.

Det behövs ett nytt straffrättsligt förbud mot kvinnoförnedrande eller hedersrelaterade utomrättsliga rättegångar och avtal. Den som dömer i romska rättegångar eller islamiska rättegångar, arrangerar njutningsäktenskap, ingår brudavtal (s.k. mahr), kräver faderskapsbevis eller kräver ersättning för att godkänna skilsmässor bör kunna straffas för det. Dessa rättegångar och avtal kan redan idag förklaras vara rättsvidriga av domstol men i en hederskontext är det ytterst få utsatta flickor och kvinnor som vågar söka stöd från rättsstaten. Därför behöver själva företeelsen även förbjudas.

Robert Hannah (L)